

**VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ –
TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA**

**Hornicko-geologická fakulta
Institut ekonomiky a systémů řízení**

**Zavedení daně z pevných paliv a její dopad na
obyvatelstvo ČR**

**Solid Fuels Tax Implementation and its Effect for the Czech Population
bakalářská práce**

Autor:

Vedoucí bakalářské práce:

Veronika Nemečková

Ing. Jana Magnusková, Ph.D

Ostrava 2009

Prohlášení

- Celou bakalářskou práci včetně příloh, jsem vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu. Přílohy 2, 3, 4, mi byly dány k dispozici.
- Byla jsem seznámena s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 – využití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a využití díla školního a § 60 – školní dílo.
- Beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3).
- Souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO.
- Bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona.
- Bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 20. 4. 2009

Veronika Nemečková

ANNOTATION OF THESIS

Bachelor's thesis is focused on the introduction of tax on fossil fuels and its impact on the population of the CR. The first part deals with the characteristics of environmental taxes, their functions, types, and subsequent distribution of taxes to taxes on fossil fuels, from natural gas and electricity. To each there is a brief description. In this chapter, the work focuses on the characteristics of environmental tax reform. In other parts of the analysis is processed duty on solid fuels (the calculation of the tax, the removal and analysis of taxes in the European Union). The following part was prepared on the basis of the research of questionnaire survey and the overall assessment. Conclusion evaluates how environmental taxes operate on the population and whether they will have a negative or positive impact.

Keywords: environmental taxes, tax of solid fuels, ecological tax reform, environment

ANOTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bakalářská práce je zaměřena na zavedení daně z pevných paliv a její dopad na obyvatelstvo ČR. První část se zabývá charakteristikou ekologických daní, jejími funkcemi, typy a následným rozdělením daní na daně z pevných paliv, ze zemního plynu a z elektřiny. Ke každé je stručný popis. V této kapitole se práce zaměřuje i na charakteristiku ekologické daňové reformy. V další části je zpracována analýza daně z pevných paliv (výpočet této daně, její odvod a také rozbor daně v evropské unii). Následující část je zpracována na základě výzkumu dotazníkového šetření a k tomu celkové zhodnocení. Závěr vyhodnocuje, jak ekologické daně působí na obyvatelstvo a jestli bude na ně mít negativní nebo pozitivní vliv.

Klíčová slova: ekologické daně, daň z pevných paliv, ekologická daňová reforma, životní prostředí

Obsah

1	Úvod	1
2	Charakteristika ekologických daní	2
2.1	Funkce ekologických daní.....	3
2.2	Typy ekologických daní	4
2.3	Daň z pevných paliv	5
2.4	Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů.....	6
2.5	Daň z elektřiny	7
2.6	Ekologická daňová reforma	8
2.7	Ekologické daně v Evropské unii.....	11
3	Analýza daně z pevných paliv	13
3.1	Česká republika a uhlí	13
3.2	Evropská unie a uhlí.....	15
3.3	Způsob výpočtu daně a její odvod	16
3.4	Výzkum pomocí dotazníkového šetření.....	16
4	Zhodnocení	17
4.1	Vyhodnocení dotazníku	17
5	Závěr.....	26

1 Úvod

Vstupem České republiky do Evropské Unie začalo přibližování naší země různým evropským systémům včetně toho daňového. Jedním z požadavků na Ministerstvo financí (dále jen „MF“) byla i tzv. Ekologická daňová reforma (dále jen „EDR“). Fakt, že jsme její následky nepocítili na vlastní kůži, spočívá ve vyjednaném odkladu jejího prvního kroku do konce roku 2007. Začátkem nového roku začalo MF realizovat tzv. první etapu, která spočívá ve zdanění zemního plynu, pevných paliv a elektřiny. V roce 2010 až 2013 by mělo v rámci tzv. druhé etapy dojít ke změnám sazeb a daňových zvýhodnění u pevných paliv, elektřiny a zemního plynu. V poslední fázi, plánované mezi roky 2014 až 2017, pak MF předpokládá prohloubení a rozšíření daňové základny v závislosti na výsledcích z předcházejících let. [7]

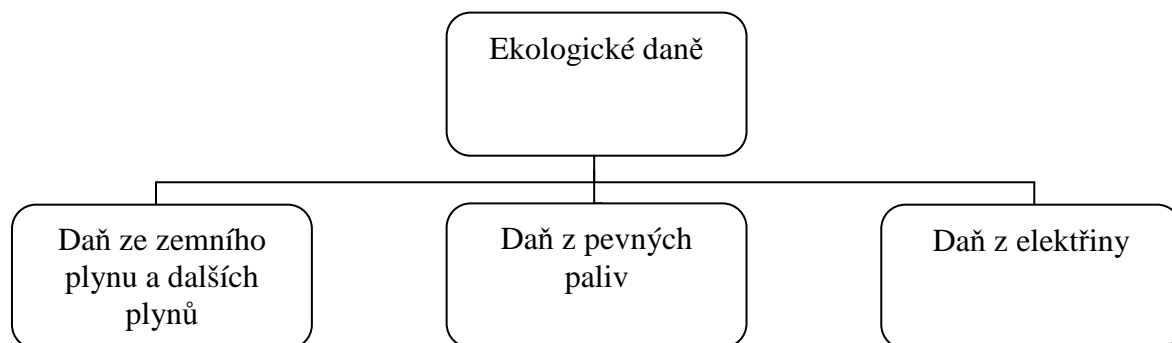
Smyslem ekologických daní je omezit existenci negativních vnějších vlivů, které ovlivňují životní prostředí (dále jen „ŽP“). Ekologické daně (dále jen „ED“) jsou specifickým druhem spotřebních daní. Současná právní úprava je v souladu s příslušnými předpisy Evropských společenství. Ekologické daně zahrnují daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv a daň z elektřiny.

Ekologické daně by neměly negativně ovlivnit státní rozpočet. Jinými slovy, zavedení daní ze spotřeby elektrické energie, plynu a uhlí by mělo být kompenzováno snížením jiných daní (předpokládá se snížení daní důchodových), tak aby se nezvýšila celková daňová zátěž obyvatel. Zavedení těchto daní slouží také k tomu, aby se zlepšilo ŽP a aby se lidé naučili šetřit své výdaje na teplo.

Cílem mé bakalářské práce je analýza daně z pevných paliv a jejího dopadu na obyvatelstvo České republiky. Praktickou část práce budu provádět výzkumem dotazníkového šetření. Jeho vyhodnocením se pokusím zjistit, jaký vliv má ekologická daň z paliv na chování obyvatel v souvislosti s ochranou životního prostředí.

2 Charakteristika ekologických daní

Do zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů bylo, dle Evropského společenství, povinností zavést tzv. ekologické daně. V ČR jsou účinné od 1. 1. 2008 a jsou to tyto daně – viz schéma.

Tyto daně jsou uvalovány jednorázově, při prodeji konečnému spotřebiteli. Jedná se o daně zatěžující spotřebu energie. Lidé by se měli snažit přijít na to, jak ušetřit za energie a snad i na to, jak chránit životní prostředí. Správcem těchto daní je celní orgán.

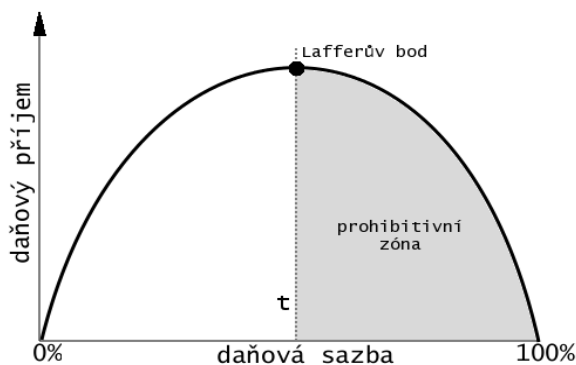
Hlavním cílem zavedení těchto ED je donutit nás všechny k větší šetrnosti. Lidé častěji přemýšlí, jak na energii ušetřit. Zavedením ED se také samozřejmě plní státní rozpočet, takže fiskální důvod nelze opomenout. ED zavedené v roce 2008 nejsou rozhodně jediným motivačním nástrojem státu k ochraně ŽP. Podobnou úlohu tvoří i spotřební daň z minerálních olejů či silniční daň. Známé jsou již i poplatky za vypouštění odpadních vod, za ukládání odpadů na skládky, za znečišťování ovzduší i recyklační poplatek. ED jsou považovány za jeden ze zajímavých nástrojů ochrany ŽP. Přesto je s nimi spojena řada problémů. Pokud je ED chápána jako náprava negativních vnějších vlivů, která se nedá jednoduše vyčíslit, je nutné uvažovat nad tím, jak změnit chování spotřebitele. [12]

2.1 Funkce ekologických daní

EDR přináší velkou změnu v klasickém fiskálním chápání daňového systému a motivačního chápání ED. Nejstarší funkcí daně je funkce fiskální. Časem se k této funkci přidávaly i jiné funkce, jako je funkce regulační, sociální, stimulační a v současnosti je to i funkce ekologická. Nastává tu spor ve vyloučení fiskální funkce ED, u kterých převažuje fiskální efekt. U ED je nutné zajistit fiskální neutralitu. Což znamená, aby konečná změna daňových příjmů v důsledku těchto opatření byla nulová. Dochází k tomu tak, že zavedení ED je kompenzováno snížením jiných daňových příjmů a také aby se nesnižovala konkurenceschopnost evropských výrobků. V tomto případě hovoříme o ekologických daních motivačního charakteru, což je podstatou EDR. Motivační a fiskální účinky se projevují propojeně a také se vzájemně ovlivňují. Motivační daně mají totiž vyvolat změnu chování obyvatel.

Mluví-li se o ED kriticky, a to tak, že je neúčinná a má malý výnos, není to správné, protože výnos není většinou ani žádoucí. Cílem ED je snaha změnit chování lidí a snížit zátěž na ŽP a ne dosáhnout určitého příjmu. Buď se tedy budou stále zvyšovat dosavadní ekologické poplatky, nebo zavádět nové dílčí poplatky, ale jen do určité výše, jak ukazuje Lafferova křivka¹, anebo dojde k další změně ekologické daňové reformy. [6]

Obrázek 1 Lafferova křivka

Lafferova křivka

Zdroj: [18]

¹ Lafferova křivka – Platí, že v obou extrémech je daňový výnos nulový – při 0% zdanění je efekt zřejmý, u 100% sazby zase plátcí daně raději nic nevydělávají, případně se povinnosti platit daň nějakým způsobem vyhnou. Někde mezi těmito dvěma body existuje taková míra zdanění, která generuje maximální výnosy.

2.2 Typy ekologických daní

Diskuse týkající se ekologického zdanění jsou často komplikovány tím, že není jasné vymezeno, co to ekologické daně či ekologické zdanění vůbec je. Jedno z možných třídění daní dle jejich vazby na životní prostředí dělí ED:

- 1) Čisté „Pigouovské“ daně – tyto daně slouží k teoretickému odstraňování nepříznivých vnějších efektů. Výše mezní sazby takové daně by měla souhlasit s mezní ztrátou užitku, který způsobuje určitý vnější efekt. Tato daň by měla být uvalena na znečišťující emise, které jsou příčinou zhoršování ŽP a tím i snižovat jejich spotřeby a výrobu. Problémem těchto daní jsou vysoké náklady na měření objemu koncentrací emisí.
- 2) Nepřímé ekologické daně – jsou konstruovány tak, aby vylučovaly pochybné části Pigouovských daní. Základní rozdílnost spočívá v tom, že nejsou uvalovány na jednotku emisí (často obtížně měřitelná), ale na jednotku takových vstupů, jejichž využití při výrobě těsně souvisí s produkcí negativních externalit znečišťujících životní prostředí. Např. zdanění jednotky uhlí, ropy, či plynu, s cílem omezit emise plynů vyvolávající skleníkový efekt.
- 3) Daně s neplánovanými ekologickými dopady – lze za ně označit všechny daně, které nebyly původně zavedeny kvůli ochraně ŽP, ovšem mají pozitivní ekologický vliv. Např. výběrové spotřební daně uvalované na pohonné hmoty vyráběné z ropy, tabákové výrobky apod. Tyto daně jsou do určité míry sporně nejdůležitější položkou v oblasti ED. Je to dáno tím, že daňoví poplatníci a politici jsou na ně již zvyklí a na rozdíl od předešlých dvou daní se nebrání jejich existenci.
- 4) „Účelové“ ekologické daně – jsou to daně, které jsou považovány veřejností a politiky za ekologické daně, avšak nejde o daně, které by stimulovaly chování k ekonomicky žádoucímu. Jejich „ekologičnost“ spočívá v tom, že je jejich výnos účelově vázán na použití pro ekologické výdaje. Tyto daně také mohou způsobovat značnou neefektivnost, protože při změnách priorit neumožňují ihned přizpůsobit veřejné výdaje. Proces přizpůsobení veřejných rozpočtů se prodlužuje a zdroje nejsou rozvrstveny tam, kde by přinesly největší celkový užitek. [4]

2.3 Daň z pevných paliv

Daň z pevných paliv je součástí zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, část 46 a je účinná od 1. 1. 2008. Patří mezi speciální složku spotřební a nepřímé daně. Plátcem daně je dodavatel, který dodal pevná paliva konečnému spotřebiteli, nebo je to FO nebo PO osoba, která použila pevná paliva osvobozená od daně nebo nezdaněná paliva k jiným účelům, než je vymezeno v zákoně. Předmětem daně je:

- černé uhlí, brikety, bulety a podobná paliva vyrobená z černého uhlí
- hnědé uhlí, hnědouhelné brikety, také aglomerované (slisované) uhlí kromě gagátu (černého jantaru)
- koks a polokoks z černého uhlí, hnědého uhlí nebo rašeliny,
- ostatní uhlovodíky, pokud jsou určeny k použití, nabízeny k prodeji nebo používány pro výrobu tepla.

Základem daně je množství pevných paliv vyjádřené v GJ spalného tepla v původním vzorku. Spalné teplo se prokazuje výsledky měření akreditované laboratoře. Zda celní úřad nemůže zjistit množství spotřeby paliva, zákon udává vyměření daně následovně, že 33GJ tepla se získá z 1 t paliva. Při použití této možnosti výpočtu spotřeby paliva podle serveru www.tzb-info.cz je daň pro modelovou domácnost se spotřebou 80 GJ tepla 2 244 Kč ročně u hnědého uhlí a 1 767 Kč ročně u uhlí černého. Z toho vyplývá relativní zdražení nákladů na vytápění o 14,6 % pro hnědé uhlí, resp. 7,2 % pro uhlí černé.

Daň z pevných paliv je nepřímou daní. Plátcem daně je dodavatel, který pevná paliva dodává konečnému spotřebiteli, poplatníkem je spotřebitel. Povinnost přiznat a zaplatit daň vzniká dnem dodání pevných paliv, spotřebou pevných paliv osvobozených od daně pro jiné účely či spotřebou nezdaněných pevných paliv. Od daně mohou být osvobozena paliva sloužící k různým účelům. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, plátcí daně mají povinnost podat daňové přiznání a zaplatit daň do 25. dne po skončení zdaňovacího období. [8,9]

2.4 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Ekologičtější způsob vytápění je zemním plynem ve srovnání s vytápěním elektrinou či topením pevnými palivy. Daň ze zemního plynu rovněž upravuje zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, část 45. Vztahuje se pouze na podnikatele, právnické osoby (dále jen „PO“) a fyzické osoby (dále jen „FO“). Domácnosti nakupují zemní plyn od daně osvobozený. Spotřebitel, domácnost, uzavírá s dodavatelem smlouvu o službách na dodávku plynu a nemusí dokládat žádná povolení či podepisovat čestné prohlášení, aby nakoupily plyn osvobozený od daně. Po uzavření smlouvy dodavatel fakturuje plyn v ceně bez daně automaticky. Bydlí-li lidé v bytě nové moderní výstavby, v panelovém domě, činžovním domě a mají vlastní kotelnu, nakoupí také zemní plyn osvobozený od daně, ale až po doložení čestného prohlášení, že bude zemní plyn určen pro výrobu tepla pouze v domovní kotelně. Získat povolení o osvobození od daně ze zemního plynu je možné i v jiných případech, ovšem na základě rozhodnutí celního úřadu. Osvobození od daně ze zemního plynu je řešeno podle § 8 zákona č. 261/2007 Sb., část 45 – daň ze zemního plynu. Jedná se například o plyn určený k výrobě elektřiny, pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, nebo plyn využívaný jako pohonná hmota pro plavby po vodách ČR a plyn využívaný pro pohon motorů.

Tabulka 1 Sazby daně ze zemního plynu a dalších plynů

Účel použití zemního plynu a dalších plynů	Sazba
zemní plyn určený pro pohon motorů	0 Kč/MWh ⁵
ostatní plyny určené pro pohon motorů	264,80 Kč/MWh
plyn pro výrobu tepla	30,60 Kč/MWh

Zdroj: [3]

Sazeb daně na plyn je několik. Nejvyšší sazba platí od 1. ledna 2008, která činí 264,80 Kč/MWh spalného tepla. Domácnosti nebudou platit nic. Plyn pro vytápění do domácností je od daně osvobozen. První tři roky je od daně osvobozen také plyn určený k pohonu motorů nebo pro jiné účely. Až do roku 2011 bude tento plyn zatížen daní a to ve výši 34,20 Kč/kWh spalného tepla. Po každých třech letech se ovšem sazba daně zdvojnásobí, až do 1. ledna 2020 dosáhne nejvyšší sazby 264,80 Kč/kWh. Nižší sazbou daně 30,60

Kč/kWh bude zatížen plyn používaný k výrobě tepla pro jakékoliv použití (tedy ne pro domácnosti) a plyn pro pohon motorů stacionárních, ve stavebních strojích a ve strojích určených k provozu převážně mimo veřejné komunikace.

Správcem daně je celní úřad, zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Plátcí daně mají povinnost podat daňové přiznání a zaplatit daň do 25. dne po skončení zdaňovacího období, obdobně jako je u DPH. Celní úřad vydá povolení k nabytí plynu osvobozeného od daně pouze, pokud osoba, která žádá o povolení, splní všechny podmínky stanovené zákonem. Povolení se vydává na dobu 5 let. [8]

2.5 Daň z elektřiny

Daň z elektřiny je řešena v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, část 47. Plátcem daně z elektřiny je dodavatel nebo provozovatel distribuční cesty, který hromadně odvádí daň z elektřiny za všechny své zákazníky. Plátcem jsou také PO nebo FO, které spotřebovaly elektřinu, která byla osvobozena od daně k jiným účelům, nebo spotřebovaly nezdaněnou elektřinu. Základem daně z elektřiny je množství elektřiny v MWh. Samotná sazba daně pak činí 28,30 Kč, je pro všechny jednotná.

Od daně lze například osvobodit elektřinu, která je:

- ekologicky šetrná,
- vyrobená v dopravních prostředcích (pokud je tam i spotřebována),
- vyrobená ze zdaněných výrobků, pokud jsou předmětem daně ze zemního plynu, daně z pevných paliv nebo spotřební daně v zařízeních s elektrickým výkonem do 2 MW.

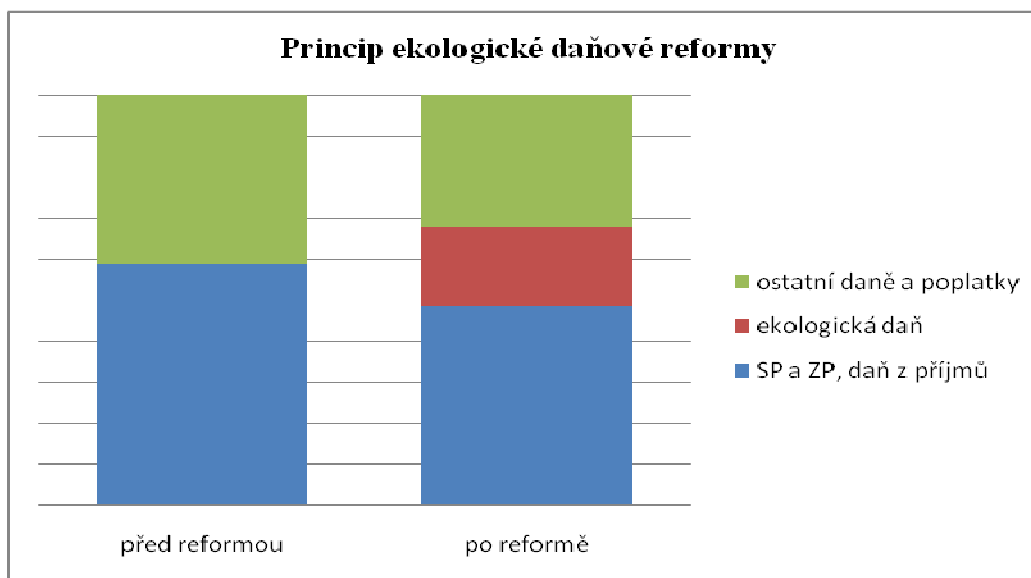
Osvobodit od daně může pouze celní úřad na základě povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, plátcí daně mají povinnost podat daňové přiznání a zaplatit daň do 25. dne po skončení zdaňovacího období. [8,9]

Výrobci a obchodníci jsou podle novely energetického zákona povinni od roku 2005 označovat původ elektřiny a poskytnout tuto informaci spotřebitelům. Tento způsob umožňuje rozlišné zdanění elektřiny podle toho, jak se při její výrobě poškozují životní prostředí. Navrhuje se proto opřít EDR o princip ekologické spravedlnosti, kdy každý musí nést odpovědnost a platit za vlastní míru poškozování ŽP a klimatu. Škody na ŽP a kvalitě života nejsou v současné době do cen elektřiny zahrnuty. Např. jestli hnědouhelná elektrárna prodává dnes 1 kWh elektřiny obchodníkovi za cca 1 Kč, po započítání plateb za poškození ŽP při její výrobě je reálná cena cca 2,20 Kč. [10]

2.6 Ekologická daňová reforma

Přesun daňového zatížení z práce na znečištění: to je princip ekologické daňové reformy. Pomůže tak snížit český příspěvek ke globálním změnám podnebí a vytvořit nová pracovní místa. Podpoří také perspektivní firmy a moderní šetrné technologie. Příkladem přínosu EDR jsou čisté zdroje energie – větrné a malé vodní elektrárny, solární kolektory či kotle na biomasu. Přitom nejde o žádný nevyzkoušený experiment. Německo, Velká Británie, skandinávské státy, Nizozemsko i další země reformu už úspěšně zavedly a mají dobré výsledky. V reformě je důležité, aby zvýšení cen neprobíhalo skokem, ale postupně. Tedy aby všichni, jak výrobci, tak spotřebitelé, znali dlouhodobý vývoj spotřebních daní u jednotlivých komodit. Ovšem také zelené daně hodně pomohou rozvoji čisté energie. Ministerstva ŽP a průmyslu a sociálních věcí připravila dvě koncepce energetické politiky na příštích 30 let. Díky zavedení EDR se podaří dosáhnout skoro dvojnásobné výroby energie z obnovitelných zdrojů.

Graf 1 Princip ekologické daňové reformy

Zdroj: [1] + vlastní úpravy

Jako firmy mohou na zelených daních „vydělat“ i domácnosti. Snížení daní, které splatí, se plošně rozvrství na všechny a výši ekologické daně, mohou doslova snížit tím, že budou šetrněji nakládat se spotřebou energie. Určité příklady na uspoření peněz za spotřebu energie:

- Vytápění bytu s teplotou o dva stupně nižší (např. v obývacím pokoji se nastaví teplota z 23°C na 21°C), ušetří skoro osminu energie spotřebované na topení. V průměru to znamená 7 % veškerých účtů za energii.
- Elektrické spotřebiče jako jsou televize, hi-fi věže, videa apod. odebírají v tzv. stand-up stavu stále velké množství elektřiny. Podobně tak i počítač, když zbytečně vyplývá 60 kWh proudu = 55 Kg exhalací oxidu uhličitého
- Také velké množství aut ve městech životnímu prostředí neprospívá. Pokud se bude ve městech více jezdit veřejnou dopravou, vyšplhá se úspora velmi vysoko.

Samozřejmě je také velmi důležité, aby se obětí reformy nestaly sociálně slabší rodiny, kterým by stouply účty za elektřinu, zemní plyn nebo topení. Přímý dopad vyšších cen energie by se jim nevyrovnal ani v případě snížení nezaměstnanosti a rozvojem ekonomiky. Proto jsou tyto daně opatřeny určitými omezeními pro domácnosti ekonomicky slabší. Jsou například propláceny určité částky vypočítané podle výše daně z příjmů příslušného poplatníka, nebo dále malá část celkového výnosu je vrácena sociálně

slabým domácnostem v podobě státní podpory. Slabší rodiny, které se rozhodnou energií šetřit, na reformě ještě vydělají. Také MŽP a MF v návrhu EDR připravují konkrétní opatření, která by zabránila nepříznivým dopadům na slabé domácnosti. [1,5]

U EDR se prosazuje princip fiskální neutrality, kdy celková daňová zátěž se nezvýší. Přesune se pouze z daní přímých k daním nepřímým. Plánovaný výběr ED pro rok 2008 byl 4 miliardy, ovšem vybralo se méně, než se očekávalo. Na dani z pevných paliv se vybralo 0,4316 miliard, u zemního plynu 1,0029 miliardy a z elektřiny 1,0192 miliardy. Dohromady tedy zhruba 2,5 miliardy korun. Přestože výběr daně nenaplnil plánovaný rozpočet, došlo ke snížení odvodů na sociální pojištění o 1,5 % od 1. 1. 2009. Další otázkou je, zda měl první krok reformy nějaké dopady jak na ŽP, tak na zaměstnanost. Zatím nejsou k dispozici žádná data, např. o emisích oxidu uhličitého za rok 2008. Ovšem jestli jsou určité přínosy, tak se ve statistikách projeví o něco menším růstem nezaměstnanosti ve srovnání s tím, co by zažívala ČR bez reformy.

„Struktura reformy je sice dobrá, ale schválené sazby velice nízké. Nebudou skoro nikoho k ničemu motivovat.“ (Kotecký, Hnutí Duha)

Cílem druhé fáze reformy od roku 2010 má být podle vlády vytvoření emisí daně z CO₂, která vznikne změnou současného poplatku za znečištění ovzduší. Vláda si od emisí daně slibuje modernizaci technologií výroby a energií a snižování znečištění. Podle údajů Českého statistického úřadu dosáhla hodnota HDP v běžných cenách za rok 2007 přes 3,5 bilionu korun a ED by měly přinést do státní pokladny zhruba 17-35 miliard korun. MŽP už předložilo do vlády informaci o postupu při přípravě II. Etapy EDR a v současnosti připravuje novelu zákona o ochraně ovzduší. [11]

Navrhuje se postupný náběh sazby spotřebních daní z hnědého uhlí, černého uhlí, zemního plynu, jádra, elektřiny a leteckého benzínu v pěti krocích tak, aby do roku 2012 byly v cenách těchto energií zahrnuty veškeré škody způsobené emisemi skleníkových plynů, pevných částic, oxidů dusíku a poškození zdraví, úmrtí a koroze budov. [10]

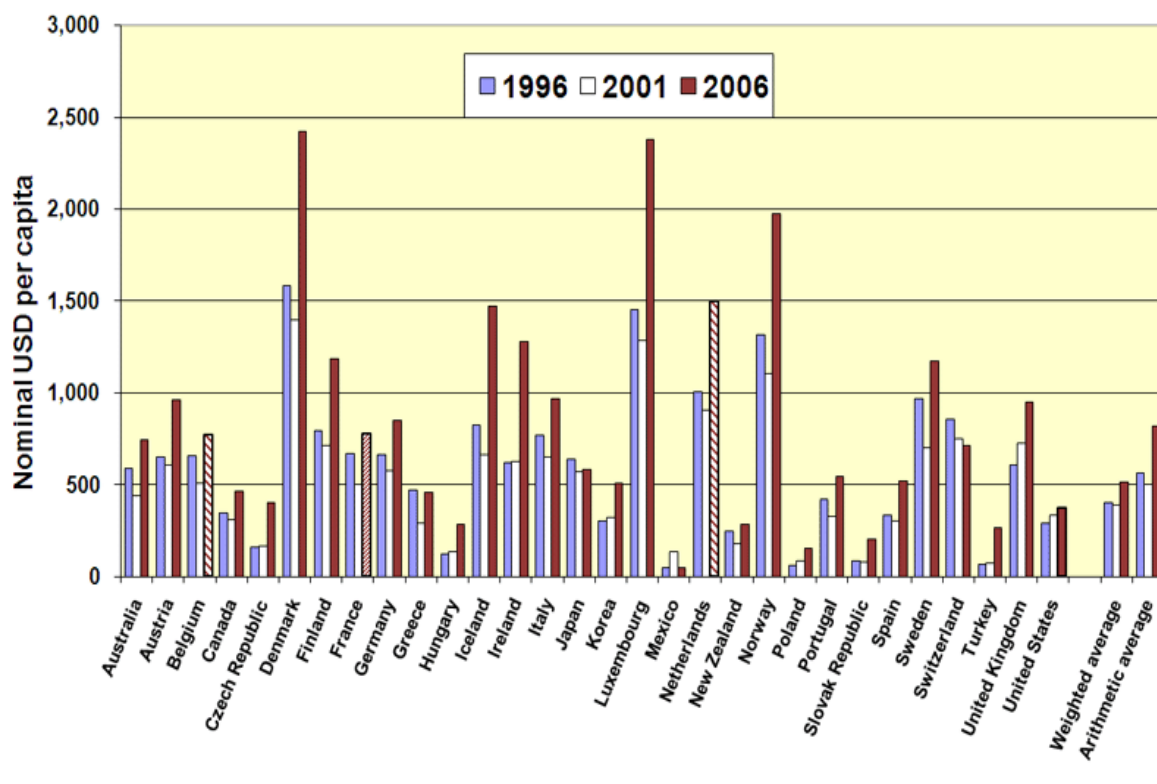
2.7 Ekologické daně v Evropské unii

ED tvoří v ČR 2,6 % HDP, přesto jsou stále nižší než průměr Evropské unie (dále jen „EU“). Od ledna loňského roku vstoupila v účinnost ED na základě směrnice 2003/96/ES, kterou se mění struktura předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. Jejími plátcí jsou dodavatelé, kteří na daňovém území dodali předměty daně, provozovatelé distribuční soupravy nebo přepravní soupravy, výrobci předmětů daně a osoby, které osvobozenou energii použijí k jiným než osvobozeným účelům nebo osoby, které spotřebovávaly nezdaněnou energii. V EU platí regulace ekologického zdanění, avšak jen v omezené míře, která zmírňuje rozdíly mezi členskými státy. Rozdíly se značně liší například ve srovnání dánské ekonomiky a Řecka, ale současně i v kompenzacích aplikovaných v jiných oblastech. Z tohoto důvodu není v tuto chvíli možné zavést jednotné pravidlo pro celou EU. Jeho zavedením by mohlo dojít k poškození některých výrobců a spotřebitelů. Řešením je přesto stanovení základních společných pravidel pro všechny členské státy s důrazem na co nejmenší počet výjimek. Současně z důvodu administrativní náročnosti se doporučuje zohlednit environmentální opatření v již existujících daních, jako se tomu stalo např. v Irsku, kde byla zavedena ED z plastových sáčků. Plátcí této daně byli tisíce malých (velkých) obchodníků, ale daňový výnos byl velmi nízký. Nakonec byla tato daň sloučena s DPH. [12,13]

Směrnice EU pro členské země schvaluje daňové zvýhodnění pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, tzv. kogenerace. A to včetně úplného osvobození od daně. Elektřina z kombinované výroby tepla a elektřiny, je sice od daně osvobozena, ovšem s podmínkou dodávky pouze pro domácnosti. Na ně připadá 60 % výroby, zbytek odebírají velkoodběratelé, ale i nemocnice nebo školy. Nerovnost a paradox podmínek při uplatňování ekologických aspektů obsahuje už i ekologická směrnice EU. Ta poskytuje daňové osvobození pro domácnosti, které topí zemním plynem, ale vylučuje od osvobození ty domácnosti, které jsou zásobovány teplem např. blokovými výtopnami, i když jsou efektivnější než malé kotle v bytech či rodinných domech. Podle propočtů odborníků Teplárenského sdružení ČR by podle nových podmínek ekologický odběratel tepla z ekologicky blokových kotlen, spalujících plyn, tedy průměrná domácnost, zaplatila za rok více zhruba o 570 Kč. Naopak lokální a tudíž méně ekologičtější výrobci užívající

domovní plynové kotelny mají být zvýhodněni. Domu s byty bude nabídnuta úleva téměř 7000 Kč, panelovému domu s 60 byty téměř 35 000 Kč ročně. Kogenerace neboli kombinovaná výroba elektřiny a tepla je nejšetrnější technologií získávání energie. Při společné výrobě tepla a elektřiny oproti samotné výrobě elektřiny a tepla šetří třetinu paliva a stejnou měrou se podílí i na snížení negativních dopadů na ŽP. Např. v elektrárně ze třech vagónů uhlí jeden se přemění na elektřinu a dva na teplo, které bez užítu uniká do atmosféry. V teplárně se přemění jeden vagón na elektřinu, jeden na teplo pro vytápění a jeden jsou ztráty. EU považuje kogeneraci za jednu z cest ke snížení skleníkových plynů. [14]

Graf 2 Tržby z ekologických daní na jednoho obyvatele

Zdroj: [20]

3 Analýza daně z pevných paliv

Důvodem zavedení ekologické daně z paliv byla snaha o zlepšení ŽP, které je znečišťováno hlavně výpary z komínů, jak továrních tak i komínů rodinných domů. Převážná většina lidí však vidí v zavedení této daně negativní přínos pro jejich peněženky. Vidí jen zvýšení nákladů na topení pevnými palivy.

„Cena je nejlepším motivem ke změně chování směrem k vyšší efektivitě. Geniální na konceptu ekologické daňové reformy je idea, jak postupně zvyšovat ceny energií a přitom zajisti nezvyšování celkového daňového zatížení. To zaručuje princip fiskální neutrality: příjem z energetických daní stát vrací do ekonomiky tím, že jej využívá k úhradě sociálních výdajů v odpovídající výši a snižuje povinné odvody na sociální pojištění.“

(Martin Bursík, poradce ministerstva ŽP)

Česká republika se stává evropským rekordmanem v exhalaci oxidu uhličitého, která je hlavní příčinou globální změny podnebí. Důvodem mimořádně vysokého znečištění je především spalování uhlí, ale také k tomuto stavu přispívá spalování ropy, zemního plynu v elektrárnách, autech, továrnách a jinde. Množství oxidu uhličitého v atmosféře je nyní největší za poslední roky a má vysoce rostoucí rychlost. Znečištění přinese v příštích desetiletích zvýšení počtu i síly povodní, vln, horka a sucha, vichřic a podobných katastrof. První příznaky se už objevují.

„Za posledních tisíc let bylo dvacáté století zřejmě nejteplejším na severní polokouli, devadesátá léta nejteplejším desetiletím a 1998 nejteplejším rokem. Světová sněhová pokrývka se od konce 60. let zmenšila asi o desetinu.“ (Kotecký, 2003)

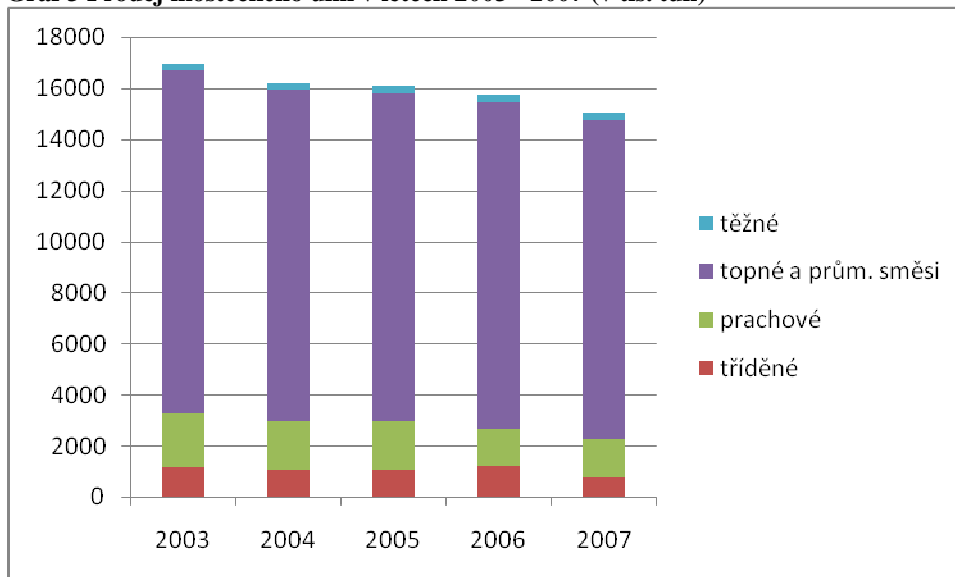
3.1 Česká republika a uhlí

Uhlí je dodnes nejvýznamnějším pevným palivem a jedním z předních zdrojů elektrické energie. V ČR se z uhlí získává přibližně polovina veškeré vyrobené elektřiny. Podobně je tomu například v USA, zatímco v celosvětovém měřítku se uhlí podílí na produkci

elektřiny asi čtyřiceti procenty. Energetický význam uhlí v budoucnosti ještě vzroste. Jeho zásoby se totiž odhadují na nejméně 200 až 300 let, zatímco zásoby ropy na pouhých 40 až 50 let a uranu na přibližně jedno století. Již dnes existují technologie, které zvládnou přeměnit uhlí na tekutá či plynná ekologicky šetrná paliva se všemi přednostmi ropných produktů, bez negativního vlivu na ŽP. Na dalším zdokonalování těchto postupů vědci usilovně pracují. Uhlí má ale i další využití. Zejména v chemickém průmyslu opět poroste poptávka po uhlí díky zvyšování cen ropy. [15]

Ložiska černého a hnědého uhlí se v ČR nacházejí zejména v Ostravsko-karvinském revíru na východě země, a leží v české části hornoslezské uhelné pánve. Hnědouhelné revíry se nacházejí zejména na severu a západě Čech, v blízkosti Krušných hor (u severozápadní hranice s Německem). Od roku 1990 klesla v ČR těžba černého uhlí o 41 % na cca 13,3 milionů tun v roce 2005. Těžba hnědého uhlí klesla o 39 % z 80 milionů tun (rok 1990) na 48,8 milionů tun v roce 2005. [16]

Graf 3 Prodej mosteckého uhlí v letech 2003 - 2007 (v tis. tun)

Zdroj: [19]

3.2 Evropská unie a uhlí

Černé a hnědé uhlí patří mezi energetické suroviny, kterých je na území EU zatím dostatek. Zhruba 1/3 veškeré elektřiny, vyrobené v EU, pochází právě z uhlí. Jen pro srovnání, v ČR je vyrobeno z uhlí až 61 % elektřiny. ČR je také jedním z mála členských států EU, kde je těžba uhlí rentabilní. V některých státech je totiž dotována vládami, či bývá dokonce i omezována. EU si je vědoma strategického významu uhlí jako udržitelného a dostupného zdroje energie, a proto vyzývá k investicím do výzkumu tzv. Clean Coal Technologies (technologie čistého uhlí). Mezi instituce, které se uhlím zabývají, patří Evropská komise, Evropský parlament, Rada EU a další. Na popud Evropské komise vzniklo tzv. Berlínské fórum, které je platformou pro dialog mezi Evropskou komisí a investory z oblasti energetiky. [16]

Pokud chce EU dostát svým dlouhodobým cílům ohledně změny klimatu, bude třeba zavést mnohem čistější technologie spalování uhlí a významně snížit emise CO₂. Kromě toho je zásadní vývoj čisté technologie spalování uhlí a technologie zachycování a uchovávání uhlíku na mezinárodní úrovni. Předpokládá se, že v celosvětovém měřítku bude do roku 2030 vyrobeno z uhlí dvakrát tolik elektřiny co dnes. Tím také následně vzniknou nové příležitosti pro evropský export. Fosilní paliva představují důležitou složku zdrojů energie nejen v EU, ale také v mnoha jiných světových ekonomikách. Uhlí je tradičně klíčovým fosilním palivem při výrobě elektrické energie a má zdaleka nejvyšší obsah uhlíku. Uhlí může přispět k bezpečnosti dodávek energie a k evropské a světové ekonomice pouze při použití technologií, které umožní výrazné snížení jeho škodlivých dopadů na ŽP. V sektoru výroby elektrické energie nejvyspělejších zemí jsou v současnosti v širokém měřítku uplatňovány čisté technologie uhlí, které zvyšují účinnost a snižují znečištění. S dalším pokrokem nových technologických řešení, která rovněž zahrnují zachycování a uchovávání CO₂ ve výrobě elektrické energie z uhlí, se počítá do roku 2020, takže po tomto roce může být systematicky uplatněna výroba s téměř nulovou úrovní emisí v EU a ve světě. [17]

3.3 Způsob výpočtu daně a její odvod

Daň se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně, která činí 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku. Rozlišujeme také pevná paliva osvobozená od daně. Jsou to např. pevná paliva sloužící k výrobě elektřiny, jako pohonná hmota nebo palivo pro plavby po vodách na daňovém území, použitá v chemických redukčních procesech ve vysokých pecích, v metalurgických procesech, k mineralogickým postupům, k výrobě koksu, k technologickým účelům v podniku, ve kterém byla pevná paliva vyrobena a k jiným účelům. Na základě návrhu na vydání povolení k nabytí pevných paliv, které se předloží celnímu úřadu, lze odebírat pevná paliva osvobozená od daně, ovšem celní úřad musí vše schválit. Při dodání pevných paliv musí dodavatel předložit konečnému spotřebiteli doklad o prodeji, který má své náležitosti. Za správné delikty, jako je např. dodání pevných paliv osvobozených od daně osobě, která není držitelem povolení k nabytí pevných paliv, nebo dodavatel nevyplní daňový doklad nebo doklad o prodeji, může být uložena pokuta a to ve výši buď 200 000 Kč, jedná-li se o vážnější přestupek, nebo 100 000 Kč.

3.4 Výzkum pomocí dotazníkového šetření

Praktická část této bakalářské práce je založena na výzkumu pomocí dotazníkového šetření. Dotazník, který jsem vytvořila, se skládá z 19 otázek, kdy poslední 3 otázky jsou zaměřeny na zjištění, o jaký typ respondenta se jedná (kolik je mu let, zda je muž, nebo žena a kolik lidí tvoří jeho domácnost). Dotazy byly kladeny respondentů z Prostějova a okolí a Ostravy a okolí. Tyto otázky se týkaly znalostí ED. Většina z nich byla nepřímo zaměřena na ED z paliv (způsob vytápění v domácnosti, na jakou teplotu apod.). Některé otázky se týkaly toho, jaký vliv má tato daň na ŽP. V další části byly dotazy zaměřeny na zlepšení ŽP (jestli by obyvatelstvo ovlivnilo zavedení daně z pohonných hmot, jakým způsobem jezdí do práce a jiné). Kompletní dotazník je obsahem přílohy č. 1.

Cílem dotazníkového šetření má být zjištění jaká je informovanost obyvatel o ekologických daních a především o dani z pevných paliv a taktéž jaký dopad pro ně tyto daně budou znamenat.

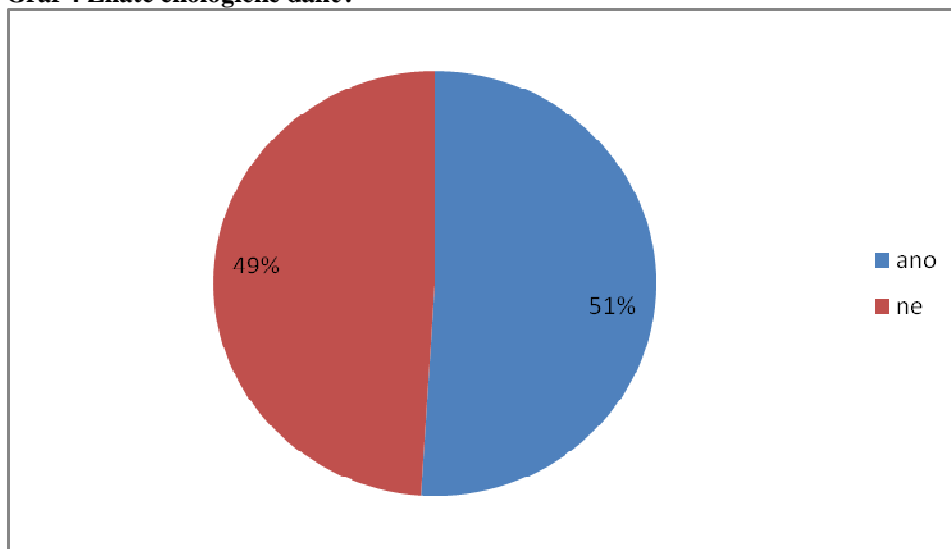
4 Zhodnocení

V této části se budu zabývat zhodnocením celkového vlivu daně na obyvatelstvo. Bylo dotazovaných 30 mužů a 40 žen, z nichž je 60 zaměstnaných (68 %), 5 vedených na Úřadu práce (7 %) a 5 v důchodu (7 %). Většina respondentů bydlí v rodinných domech (79 %), což byl také záměr, protože si sami mohou zvolit, jaký druh paliva budou využívat pro své vytápění, než ti co bydlí v panelových domech (21 %), kde se topí hlavně zemním plynem. Způsob volby vytápění totiž velice ovlivňuje znečištění ŽP a také minimalizuje jejich náklady na již zmíněné vytápění.

4.1 Vyhodnocení dotazníku

První otázka byla, zda lidé vůbec znají **ekologické daně**. Otázka je myšlena tak, zda obyvatelstvo o těchto daních slyšelo např. v médiích, v tisku apod., nebo už se s nimi setkali ve smyslu placení těchto daní.

Graf 4 Znáte ekologické daně?

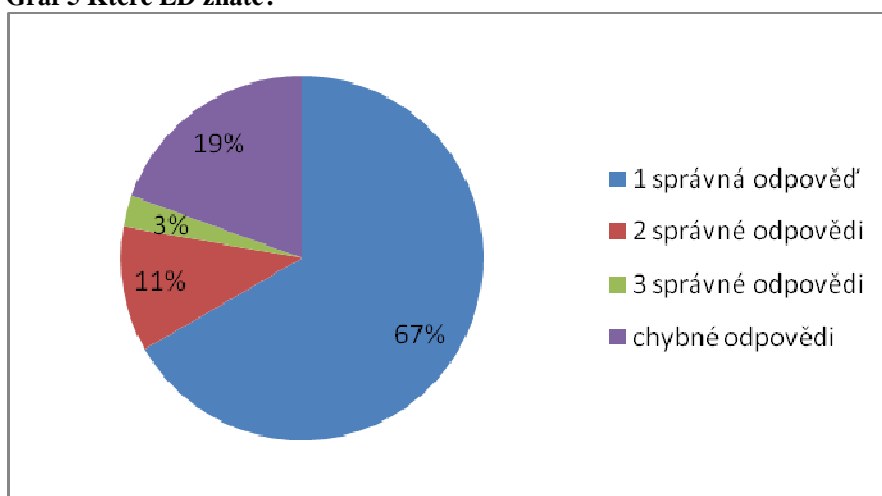

Z grafu je zřejmé, že 51 % dotazovaných (36 respondentů) tyto daně zná a 49 % (34 respondentů) je vůbec nezná. Dále jsem zjišťovala, jestli jsou o těchto daních více informovaní muži, nebo ženy. U mužů byly odpovědi ve vyrovnaném poměru (50 %

dotazovaných mužů tyto daně zná a 50 % je nezná). A u žen jsou odpovědi rozděleny takto: 52 % žen tyto daně zná a 48 % je nezná. Nejdříve jsem si myslela, že o těchto daních budou více vědět ženy, ale je vidět, že odpovědi jsou celkem vyrovnané.

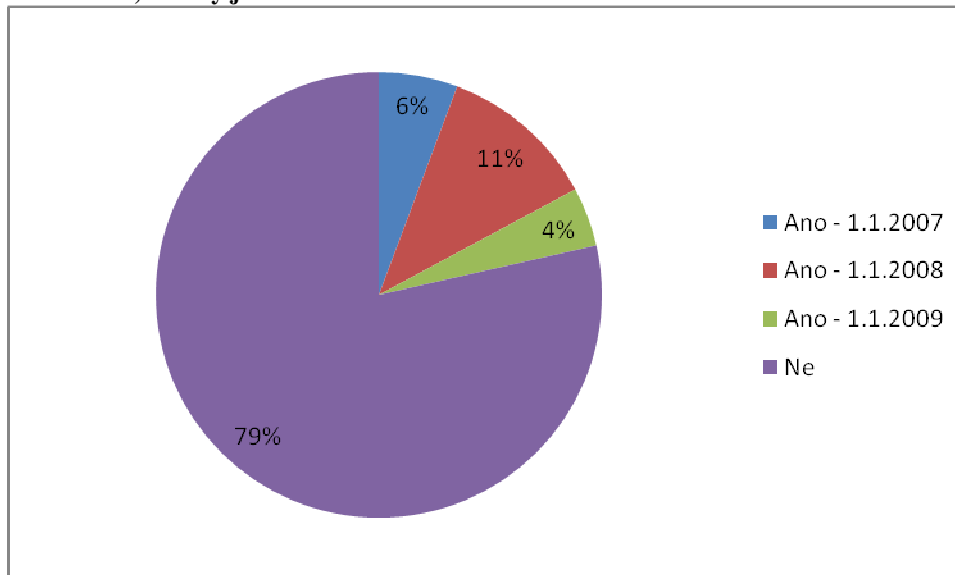
Další otázka se týkala toho, jestli respondenti znají všechny tři typy ED, nebo jen některé. Tato otázka je otevřená, zde mohli respondenti ukázat, jak opravdu ED znají. V otázce jsem nechala 3 volné řádky na 3 správné odpovědi. Tyto odpovědi měli znít, že se jedná o **daň z paliv** (pro ty informovanější z pevných paliv), **daň ze zemního plynu** a **daň z elektřiny**. Procentuální výpočet jsem prováděla z 36 respondentů – tolik odpovědělo, že ED znají. Pouze 1 respondent znal všechny 3 ED, jak jsou uvedeny v zákoně, což jsou pouhých 3 % ze 100 % dotazovaných. Dále 11 % zná 2 ED, kdy odpovědi byly nejčastěji uhlí a elektřina. Největší podíl mají respondenti, kteří odpověděli jen 1 správnou odpověď a to je 67 %. V těchto dotaznících byly i špatné odpovědi s jednou správnou, ale zařadila jsem je do skupiny s jednou správnou odpovědí, aby skupina chybné odpovědi nezabírala největší část tohoto vyhodnocení. Jak jsem se již zmiňovala, další skupinou odpovědí jsou chybné odpovědi, které mají 16 %. Takto odpovídali lidé, kteří si podle mě špatně spojili informace v médiích, v tisku, v televizi apod. s těmito daněmi. Častými odpověďmi byly např. daň z pohonných hmot, z převodu automobilů, poplatky za likvidaci automobilu apod. Ve dvou dotaznících se objevila odpověď „daně z odpadu“. Je sice pravda, že ED byly vytvořeny proto, aby se začalo platit za škodliviny a výpary do ovzduší, avšak v zákoně jsou uvedeny jen 3 daně. K této otázce je i grafické znázornění.

Graf 5 Které ED znáte?

Následující otázka byla „Od kterého data jsou ED účinné?“ Na tuto otázku odpovědělo 15 dotazujících z celkového počtu, že ví, od kdy jsou účinné a zbylých 55 respondentů (79 %) odpověď nevědělo, i když v předešlých napsali, že ED znají.

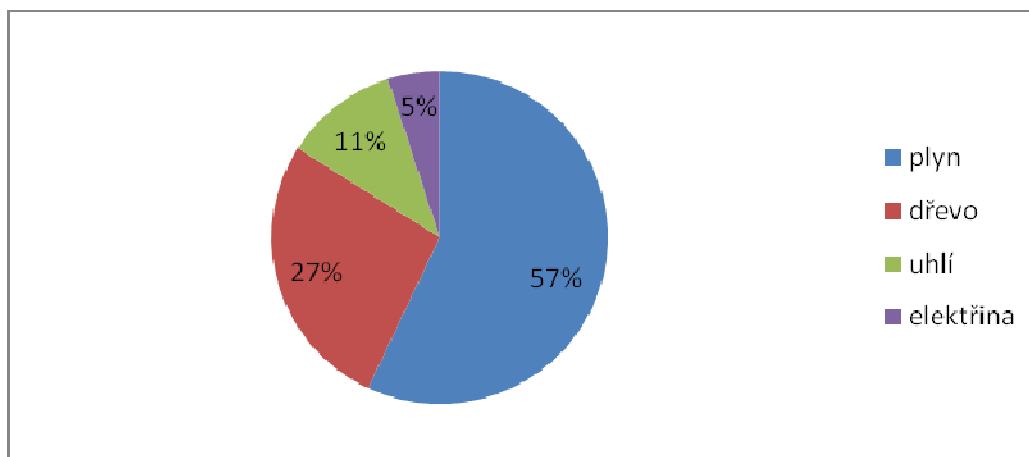
Graf 6 Víte, od kdy jsou ED účinné?

Mezi těmi, co odpověděli, že účinnost ED znají se našli i ti, co odpověděli i jiné datum. Správné **datum účinnosti je 1. 1. 2008** a je obsazeno 11 %. Špatné datum, 1. 1. 2007, bylo zodpovězeno 6 % respondentů a druhé špatné datum, 1. 1. 2009, uvedli 4 % respondentů. A 79 % respondentů nevědělo, od kdy jsou ED účinné. Mezi několika dotazníky byly odpovědi, že ED znají a byly napsány i druhy těchto daní, ale přesto tito respondenti nevěděli, od kdy jsou tyto daně účinné. I tato varianta je možná.

Další sada otázek byla zaměřena na to, jakým způsobem lidé topí, kde žijí a kolik °C ve své domácnosti mají. V rodinných domech bydlí 55 respondentů, což je 79 % a v panelových domech bydlí 15 respondentů, což je 21 % z celkového počtu dotazovaných. Navazující otázka byla jakým druhem paliva topí (viz grafické znázornění). Vyhodnocením této otázky jsem zjistila, že 54 respondentů topí plynem, což je 57 %, 10 respondentů topí uhlím, což je 11%, dále 25 respondentů topí dřevem, což je 27 % a zbývajících 5 % respondentů topí elektřinou.

Graf 7 Jaký druh paliva je nejčastěji využíván k vytápění

U této otázky měli dotazující možnost napsat i více možností vytápění, proto celkový součet respondentů není 70, ale výpočet jsem prováděla z 94 odpovědí. Lidé většinou mají dvě možnosti vytápění. Často se objevovalo, že respondenti vytápí jak zemním plynem, tak dřevem. Když je větší zima a nechce se jim topit dřevem, vytápí dům plynem a naopak. Tato otázka je pouze informativní, slouží ke zjištění jaký druh topení je nejvíce využíván. Další otázka je určena jen pro respondenty, kteří na předešlý dotaz odpověděli, že topí uhlím nebo dřevem, takže jsem vycházela z 35 respondentů. Ptala jsem se, jestli by byli ochotni přejít na jiný druh ekologičtějšího vytápění.

Z počtu 35 respondentů odpovědělo 27 ne, což je 77 % a zbytek 8 osob by se změnou vytápění souhlasilo, což je 23 %. Topení uhlím nebo dřevem je škodlivější, ale levnější než topení plynem nebo elektřinou, přesto navrhované odpovědi, na jaký jiný způsob vytápění by přistoupili, nejčastěji byly plyn nebo zmíněná elektřina, ale také zajímavou odpovědí bylo solární vytápění nebo tepelné čerpadlo. Ovšem všichni by samozřejmě chtěli vytápění levnější.

Následuje 5 otázek, které spolu úzce souvisí a jsou zaměřeny na teplotu v domácnosti a jestli lidé mají přeplatek nebo doplatek za topení při ročním vyúčtování. První otázka byla „Jaká je vaše průměrná teplota v domácnosti?“ Tento dotaz má široké měřítko. Uvedené teploty v dotaznících (tak jak naznačuje následující tabulka č. 2) se pohybovaly od 18°C až po 28°C. Z této škály jsem vybrala ty nejvíce uváděné, a to od 20°C po 23°C.

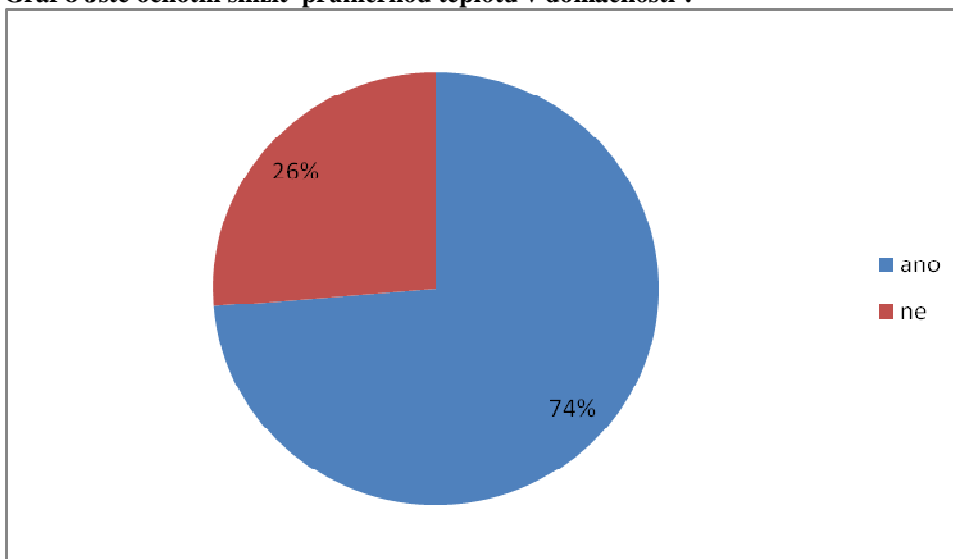
Teplotu 20°C uvedlo 12 respondentů, což je 17 %, 21°C zmínilo 11 respondentů – 16 %, 22°C bylo nejvíce obsazeno 18 respondenty – 26 % a v poslední řadě teplota 23°C byla uvedena 9 krát, což je 13 %. Uváděné teploty jsou ovlivňovány také tím, kde respondenti bydlí. Je jasné, že v rodinných domech je někdy zapotřebí mít větší teplotu, protože rodinné domy jsou chladnější (obzvláště ty starší), než panelové domy.

Tabulka 2 Průměrné teploty v domácnosti

Průměrná teplota v domácnostech v °C	Počet respondentů	Vyjádření v %
18	3	4
19	7	10
20	12	17
21	11	16
22	18	26
23	9	13
24	4	6
25	2	3
26	2	3
27	1	1
28	1	1
Celkem	70	100

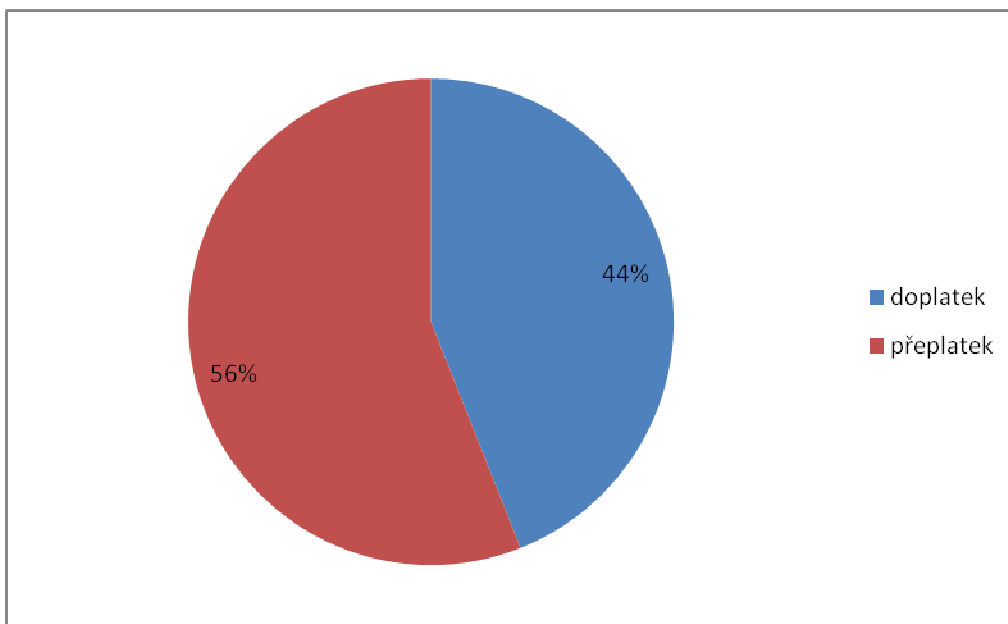
Na otázku jestli ví, že když sníží průměrnou teplotu o 2°C, sníží tím výdaje na topení a současně setří ŽP [1] odpovědělo kladně 54 dotazovaných, což je 77 % a záporně 16 dotazovaných, což je 23 %. Další otázka se týkala toho, jestli by byli schopni teplotu vyšší než 23°C snížit, aby tedy šetřili ŽP a tím i své peněženky. Na tuto otázku odpovídalo pouze 19 lidí (ti kteří uvedli, že mají teplotu v domácnosti 23°C a více).

Graf 8 Jste ochotni snížit průměrnou teplotu v domácnosti ?

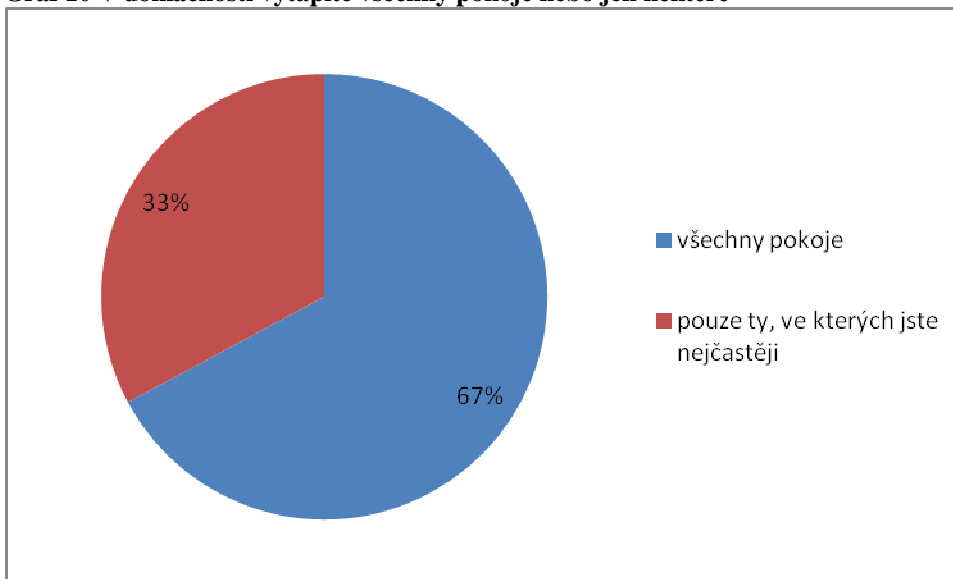
Výsledky jsou takové, že 14 respondentů by se snížením souhlasilo, což je 74 % a zbylých 5 respondentů by nesouhlasilo, což je 26 %. Nechtějí snižovat teplotu, protože v rodinném domě je chladněji než v panelovém a také než tyto domy vytopí, tak se vše prodraží. Následující otázka je zda za vytápění mívají doplatek nebo přeplatek (viz graf).

Graf 9 Roční vyúčtování za topení

Graf nám ukazuje, že 44 % respondentů má doplatek, takto odpovědělo 31 respondentů a 39 respondentů odpovědělo, že mají přeplatek, což je 56 %. A další otázka byla, zda vytápí všechny pokoje nebo jen ty ve kterých nejčastěji pobývají.

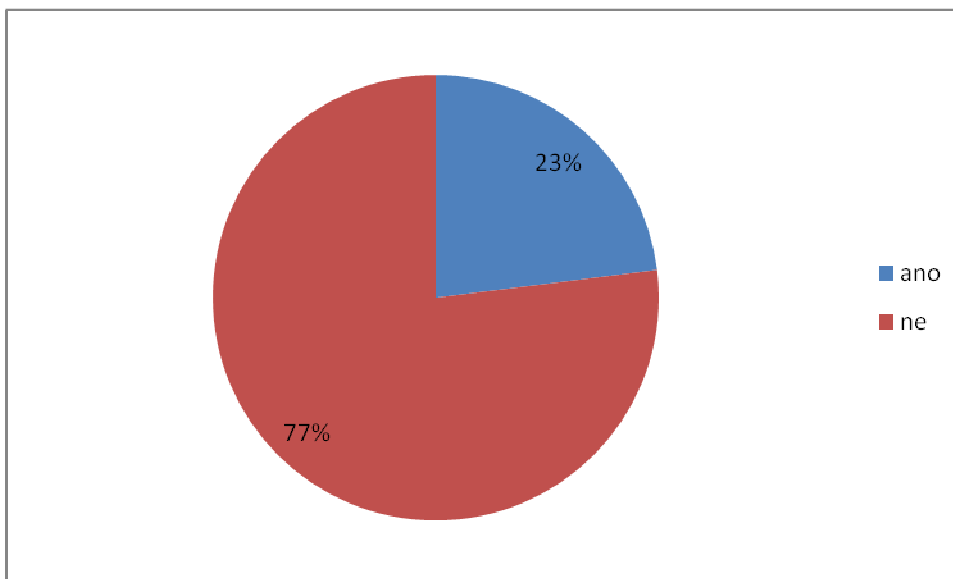
Graf 10 V domácnosti vytápíte všechny pokoje nebo jen některé

Z dotazovaných 70 respondentů odpovědělo 47, což je 67 %, že topí ve všech pokojích a 23 respondentů, což je 33 % vytápí pokoje, kde nejčastěji pobývají. Doplatek nebo přeplatek záleží na velikosti záloh jednotlivých domácností, ale ty jsem bohužel neměla k dispozici. Z některých dotazníků jsem si vybrala ty, kde mají dané domácnosti přeplatek a zároveň vytápí všechny pokoje. Pro ně je tedy situace velmi dobrá, co se týče daňového zásahu na domácnosti a rodiny celkově. Ale tato situace je pro každého individuální a beru to v tom nejlepším případě.

Jednou z dalších otázek týkajících se i ŽP byla otázka, která zněla: „Myslíte si, že zvýšení cen benzínu může mít vliv na snížení automobilové dopravy ve městech a tím i zlepšení životního prostředí?“ (viz graf).

Graf 11 Zvýšení ceny benzínu => snížení dopravy

Jak graf ukazuje, 77 % respondentů si myslí, že zvýšením cen benzínu a nafty nedojde ke **snížení dopravy** ve městech a tím i zároveň ke **zlepšení ŽP**. Avšak 23 % si myslí pravý opak. Podle mého názoru se opravdu automobilová situace ve městech nezlepší a dokonce se bude zhoršovat. Lidé jsou čím dál více náročnější a jejich potřeby se zvyšují. Benzín lze navíc v dnešní době považovat za zboží s velmi nízkou elasticitou, tj. s růstem ceny nedochází k pružnému snižování poptávky po něm.

Poslední 3 otázky jsou spojeny s předešlou otázkou a to ve smyslu dopravy do zaměstnání. Na tyto 3 otázky odpovídalo 65 respondentů – ti co jsou zaměstnaní a ti co jsou vedení na Úřadu práce, protože práci intenzivně hledají.

Tabulka 3 Jakým způsobem se dopravujete do práce

Jak se dostáváte do práce	Počet respondentů	Vyjádření v %
Pěšky	9	14
Autem	32	49
MHD	17	26
Vlakem	3	5
Na kole	4	6
Celkem	65	100

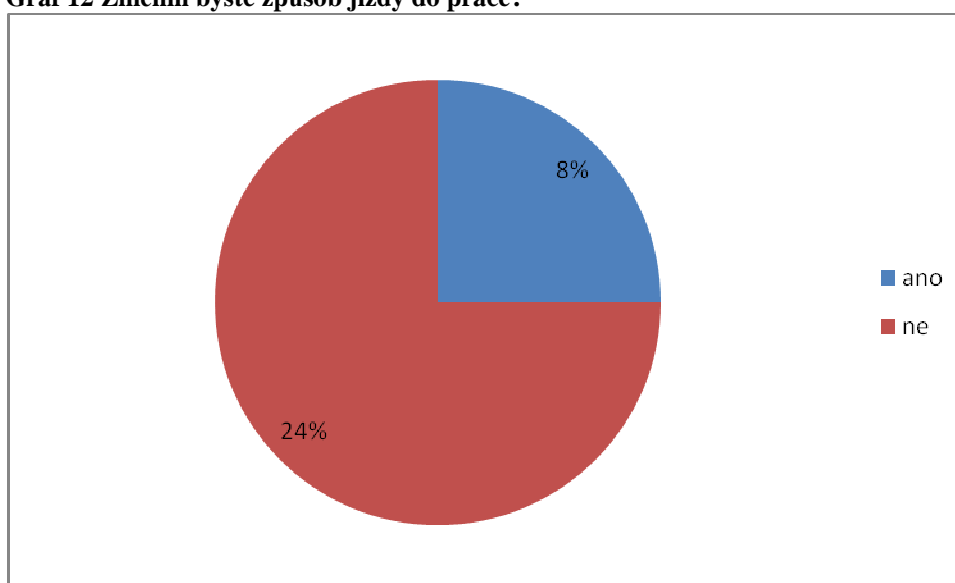
Na tuto otázku odpovědělo 14 % respondentů, že chodí pěšky, 49 % respondentů jezdí

autem, 26 % jezdí MHD, 5 % jezdí vlakem a 6 % jezdí na kole. Vliv na to, jakým způsobem se lidé dopravují do zaměstnání má to, jak daleko musí do práce dojíždět a taky v nemalé míře to, jak moc jsou pohodlní a co všechno si mohou dovolit. Sociálně slabší rodiny jezdí více MHD a více náročnější jezdí autem, i když to nemají příliš daleko.

Další otázka se váže pouze na ty dotazované, co jezdí do práce automobilem. Jich je 32.

Otázka zněla, jestli by byli ochotní přispět ke zlepšení ŽP tím, že by do práce jezdili jiným způsobem, než autem.

Graf 12 Změnili byste způsob jízdy do práce?

75 % dotazovaných by nebyli ochotni způsob jízdy do zaměstnání změnit, tato doprava jim vyhovuje a 25 % dotazovaných by ochotně přispěli a jízdu změnili. Navrhovali změnit jízdu autem na jízdu MHD, nebo na kole či pěšky, kdyby to do práce neměli moc daleko. A poslední otázka je, zda by přešli na jiný způsob dopravy do zaměstnání tím, že by si pořídili ekologičtější vozidlo, které bude mít nižší spotřebu a tím i menší výpary škodlivin do ovzduší. 53 % by si takové vozidlo nepořizovalo a 47 % by si ho rádo pořídilo, jestli by na něj měli dostatek finančních prostředků, nebo např. při zvýhodnění státem.

Celkový přístup lidí k životnímu prostředí plyne ze způsobu jejich životního stylu a informovanosti. V neposlední řadě tu hrají velkou roli i finanční prostředky každé domácnosti, která se snaží co nejvíce ušetřit a nezáleží jí na tom, jaký dopad to bude pro životní prostředí znamenat.

5 Závěr

Cílem této práce bylo přiblížit problematiku ekologických daní v ČR. Podstatou těchto daní je postupný přesun daňové zátěže z lidské práce na zatížení výrobků a služeb, které čerpají neobnovitelné zdroje, či způsobují poškozování životního prostředí. Ekologické daně jsou ty, které existují za účelem omezení existence negativních vnějších vlivů. Ostatní daně ovšem mají také negativní dopad na životní prostředí, nejsou to však ekologické daně v pravém slova smyslu, o nich se hovoří jako o daních s ekologickými dopady.

Náplní druhé kapitoly byla charakteristika ekologických daní, kde jsem se zabývala rozбором jednotlivých ekologických daní – daně z pevných paliv, daně ze zemního plynu, daně z elektřiny. U jednotlivých daní jsem provedla stručnou charakteristiku, jak se daně vybírají a kdo je plátcem. Dále jsem se věnovala problému ekologické daňové reformy jak u nás v ČR, tak v celé Evropské unii.

Třetí kapitola s názvem: „Analýza daně z pevných paliv“ se především zabývá rozбором této daně, jak je tato daň chápána v ČR a jak v zemích EU.

Následující kapitola se věnuje zhodnocení. Toto zhodnocení jsem provedla na základě dotazníkového šetření. Kdy jsem zjišťovala, jak na tyto, resp. tuto daň reagují obyvatelé ČR, jak jsou o této dani informovaní a zda pocítili nějaký negativní nebo pozitivní vliv po zavedení této daně. Podle mého zhodnocení zatím většinu obyvatel nijak tato daň negativně neovlivnila a také v některých případech o ní lidé nevědí. Je to zřejmě proto, že daň nemá v dnešní době vysoké sazby, ale v následujících letech se sazby této daně mají zvýšit, tak si myslím, že se potom lidé budou více zajímat o to, jak by měli nakládat se svými platbami za teplo a také o správu ŽP.